

Posamezna številka:

1 krono.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
da umom naslednjega dne ter stane
celoletno 180 K, polletno 90 K,
četrtletno 45 K, mesečno 15 K.
Inserati po ugovoru. Pri večkratni
objavi popust.

Naroč. se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jeričeva ulica št. 4.

POŠTNINA PAVSALIPANA

TABOR

Posamezna številka:

1 krono.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jeričeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jeričevi
ulici št. 4, prilike, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštno-znakovni ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: I.

Maribor, četrtek 28. oktobra 1920

Številka: 53.

Pred državljansko vojno v Italiji.

Nacionalistična in socialistična revolucija. — Razcepitev srbskih komunistov. — Financijelni polom Rusije.

Boj pravoslavju.

Maribor, 27. oktobra.

Odločno odklanjamo kul-
turni boj proti veri in cerkvi,
hočemo prijateljskega sode-
lovanja s pravoslavni in
mohamedanskimi brati, za-
hlevamo popolno svobodo
vseh ver in cerkva

„Slovenec“, št. 245. Volilni proglas S. S.

Nobena stranka na svetu nima tako
izrazitega dvoobraznega sistema v svojim
delovanju, kakor slovenski klerikalci. En
obraz imajo za ljudstvo, drugega pa za
takrat, kadar so sami med seboj. Ljud-
stvu kažejo sveti obraz, obljubljuje zlate
gradone, hujskajo ga proti vladnim od-
redbam itd., sami med seboj pa se
gledajo s koritarskimi očmi in v družbi
sebi enakih elementov naše države
podpisujejo naj gorostasnejša bremena
in krivice istim ljudem, ki jih doma
farbajo. Tako je bilo s Koroščevo po-
dražitvijo železnice, tako je sedaj s pro-
računskim in finančnim zakonom. Kleri-
kalci so zakone izdali in podpisali, v
časopisju pa hujskajo ljudstvo proti
svojim lastnim odredbam, da bi to
ljudstvo uverili, da oni niso tisti, ki so
grešili nad njim. Ubogo slovensko
ljudstvo, ki jim verjame.

Take so pokazali lepi obraz uboge-
mu slovenskemu ljudstvu tudi s svojim
proglasom v včerajšnjem „Slovenec“, v
kateremu je toliko lepih laži, da se mora
človeku gabit, s kako lepo masko so
skrili svoj ogabni drugi obraz, toda o
tem prihodnjič. Tu hočemo navesti
samo en — verski — primer. Istočasno
ko prinaša „Slovenec“ kot moto našega
članka citirani stavek prinaša glasilo
iste stranke. mariborska „Straža“ v
uvodniku ogaben napad proti provo-
slavju. Toda še več, ista „Straža“ st

upa v istem članku, kjer napada in blati
pravoslavje, hinavsko frditi „nobenemu
vernemu katoličanu ne pride niti na
misel, napadati naše pravoslavne brate“. Ce bi bili hudomušni, bi iz tega lahko
sklepali, da ljudje pri „Straži“ niso
verni katoličani, ko jih napadajo, toda
čas in stvar sta prerisna za hudomušne
zafkakcije.

V svojem članku začenja „Straža“
najprej z blaženjem cirilice, ki jo ime-
nuje skorna (okorna je menda le za
pretrdo piščevo glavo) dočim pa se
ogreva za tujo nesmiselno latinščino,
o kateri trdi, da bi se sicer tudi brez
ogrožanja temelja katoliške vere za-
menjala z narodnim jezikom, toda ona
ima „veliko za seboj“. Cesa ne pove,
zato pa povemo mi, da ima za seboj
brezštevilne grehe nad našim narodom.
O pravoslavju pa pravi, da „že tisoč
let, odkar obstoji, še ni ničesar storilo
za človeški rod. To trdi menda zato,
ker ni kot katoličanstvo vodilo inkvizicij,
ni sežigalo čarovnic, ni merilo „never-
nikov“ in ni vodilo „križanskih vojen“
ter tudi zadnje svetovne vojne in pov-
zročilo.

Dalje pravi o pravoslavju: „Res,
srečni Srbi: pop gleda, da preživi sebe
in svojo družino, za drugo ne more
skrbeti, in ljudstvo pa se za njega ne
zmeni!“ Zato pravi „da žive (Srbi) brez
vere, saj ne verujejo v drugega, kot v
to, kar se da pojesti in popiti, ali pa v
obliki denarja vtakniti v žep.“

Razumemo se, boj pravoslavju, ki
so ga napovedali že pod Austrijo s tem,
da so hujskali na vojno proti Srbiji,
nadaljujejo sedaj prikrito in zahrbtno
tudi v Jugoslaviji, toda naš narod jih
bo spoznal ter onemogočil njihovi črne
rimske naklepe. Hlapci onega Rima, ki
nas sovraži od Quirinala do Vatikana

nočemo biti, čeprav pravi „Straža“ v
istem članku, da jim je njegov vpliv
ljub in drag.

Oni narodni duhovniki, ki so se
borili in se bore proti temu vplivu za-
služijo, da jih spoštuje ves naš narod
in „Stražina“ dolžitev, do delajo to „iz
dušne lenobe in poželjivosti“ je samo
grda laž, kajti gospod, ki je pisal ta
članek, ki je duhovnik in ki se ponša
s tem, da je v teologiji in s to v zvezi
tudi v filozofiji dobro podkovan, bi
moral vedeti, da „duševna lenoba“ še
nikoli ni rodila reformacije.

Najogabnejši pa je pri vsem tem
sistem dveh obrazov, od katerih eden
obljublja verski mir, drugi pa ščuva na
verski boj.

Koroški plebiscit.

(Reminiscenta.)

V.

Predno preidemo na sam plebiscit,
oziramo na njega izvedbo, je potrebno,
da omenimo še nekaj. Avstrija je or-
ganizirala posebno četo kakih 400 ad-
vokatov, ki je imela prevzeti edino to
nalogo, da pridobi čimvečjemu številu
Nemcev volilno pravico ter izreklamira
kolikor mogoče Slovencev, ki bi glaso-
vali za Jugoslavijo. Naši zastopniki v
občinskih komisijah so bili po večini
kmetje, ker avstrijski režim Slovcem
na Koroškem ni dal prilike za višjo
naobrazbo, dočim so bili nemški veči-
noma bivši uradniki in advokati. Z
reklamacijami so Nemci manevrirali po-
sebnost zadnji čas, tako da našim ni
bilo več mogoče napraviti protiukrepe.
Odredbe, s katerimi se je vzelo našim
ljudem pravico glasovanja ter dalo isto
pravico Nemcem, so bile izdane vse v
zadnjem hipu. Ko so naši zastopniki

proti temu protestirali jim je bilo rečeno,
da so ti protesti prekasni ter da se
bodo le priključili spisom o izidu
plebiscita. Tako se je godilo osobito
tam, kjer so bili zastopniki antante
Italijani.

Za čas plebiscita izdala je komisija
naredbo, po kateri se morajo iz glaso-
valne cone odstraniti vsi oni, ki nimajo
od nje dovoljenje ostati tam, ali ki
niso glasovalci. V istem ogasu je od-
redila tudi prepoved nošnje orožja ter
zagrozila s kaznijo vsakemu, pri katerem
bi se orožje našlo. Dalje je odredila,
da bo v noči od petka na soboto meja
cone zaprta in da po polnoči v petek
nihče ne bo smel več prestopiti glaso-
valnega ozemlja.

Naši so se te odredbe zopet lojalno
držali, dočim so Nemci še oba na-
slednja dneva pošiljali v cono A cele
četi svojih agitatorjev in volksverovcev,
oboroženih s samokresi, težkimi karabin-
kami in drugim podobnim orožjem. Iz
cone B, posebno pa iz Celovca so vo-
zili v cono A oba dneva tovorni in
osebni avtomobili natovorjeni s temi
razbijači, ne da bi jih bila plebiscitna
komisija ustavila ali vsaj skušala usta-
viti, zahtevala od njih propustnice ali
glasovalne izkaznice ter jim odvzela
orožje.

Plebiscitna komisija je dala neme-
škimi zastopnikom pa tisoče glasovnic
in bianco, dočim jih je dobila naša
delegacija samo par sto za glasovalce
ter za svoje člane, kateri so bili pri
glasovanju zaposleni.

Pred zaporo glasovalnega ozemlja
je šlo v cono A več naših Sokolov
in Orlov, kjer so jih — zaprli. V
Pokrčah sem vprašal italijanskega pod-
polkovnika Barbieria, zakaj je dal za-
preti štiri naše ljudi, med njimi tudi

G. Jadranov.

Klub ant ples lcev.

(Konec.)

Pri mojem prihodu, so bili znanci,
katerih je bilo že precej, vidno prese-
nečeni, se mi skrivaj nasmejnili, neka-
teri so se mi pa naravnost režali v o-
braz. Vrag ga vedi, kaj imajo, sem si
misli. Ogledal sem se od nog do glave
in našel nisem niti najmanjšega nereda
na svoji osebi. Ah! Sedaj sem razumel.
Oni vedo namreč, da sem član kluba,
zato njih čudno vedenje. Hočem jim-li
stvar razložiti? Tega pa ni bilo treba,
kajti izvedel in videl sem nekaj, kar si
v svoji največji domišljiji nisem naslikal
in kar mi je vzelo skoro dar govora.
Moji nekdanji tovariši pa so se pribli-
žali z ironičnim nasmehom na ustnih.
„Pozdravljen, sovražnik vsega, kar se
suče in vrti po taktu. S čim smo si za-
služili, da nam v bogim zaslepljenim
zemljanom izkažeš čast in vstopaš v
tempelj boginje Terpsihore, ki je že
davno zapadel vašemu prokletstvu.“

Bil sem vidno v zadregi pri tem
čudnem pozdravu in nisem našel pri-
merne odgovora na to čevkanje. Ne-
koliko me je bilo tudi sram, da poslu-

šajo najin pogovor tudi nepoklicani pri-
mizah. „Jenaj vendar s temi budalostmi
in mi raje povej, če si videl kje Vin-
kota. Njega iščem.“

„Aha! Zdelo se mi je nekaj podob-
nega. Na to vprašanje ti ne bom odgo-
varjal. Oglej se po dvorani in našel boš,
kar iščeš.“ Rekši, je smehljaje odšel k
ostali družbi, ki je kriče popivala pri
mizi.

V tem trenutku je začela svirati godba
Herkulov valček, če se ne motim petič.
Tako mi je vsej pozneje zatrjeval Vinko,
kateremu je bil ta komad — kakor se
je sam izrazil — ideal valčka. Tovarišev
odgovor je bil nekako meglen, podoben
Delfskemu oraklu in čudil sem se nje-
govim besedam. Kljub temu pa sem se
ozrl po dvorani. V taktu valčka se je
sukalo in vrtelo mlado in staro, neenako-
merno, vsak po svoje, od plesalca no-
vinca do najdovršenejšega stalnega obisko-
valca plesnih večerov. Občudoval sem
vitke nožice nežnega spola v belih pro-
zornih nogavicah (mimogrede omenjeno
moja stara bolezen) in resnici na ljubo
moram priznati, da so tudi mene jele
srbeti noge. Tedaj pa sem zazrl nekaj,
kar me je namah streznilo in me takoj
oropalo prijetnostnega premišljevanja.

Mimo mene pripleše parček v ostrem
tempu nekega modernega plesa in ta
parček se mi je na prvi pogled zdel
nekam znan. Ko bolje tja pogledam —
kdo more popisati moje začudenje —
bil ni nihče drug, kakor Vinko, pred-
sednik in častni član mariborskega pro-
plesnega kluba. Tudi on me je bil opa-
zil in njegov od plesa žareči obraz je,
ko me je ugledal, še bolj zarde. Bil je
očividno za trenutek v zadregi, ki ga je
pa kmalu minila. Smeje mi je priklimal
v pozdrav in napravil z roko gesto, češ,
naj ga počakam. To sem že itak sam
nameraval, kajti tak gorostasen dogodek
je zahteval pojasnila in zadoščenja. Za
menoj se je zakrohotala družba, tovari-
šev liki jati krokarjev in tedaj sem šele
razumel ironični nasmev v polnem ob-
segu. Kaj sem hotel? Sel sem v restav-
racijo in v kozarcu „vbrizganega“ po-
topil svoje načrte v bodočnosti kluba,
ki pod takimi pogoji ni mogoč obstojati.

Cakal sem dolgo in kozarec za ko-
zarcem se je praznil pred menoj, a njega
ni bilo od nikoder. Iskal ga nisem. Za-
kaj tudi? Zamišljen in vzradočen po
tem dogodku, sem kreval po temnih
ulicah domov, hogačeji za novo izkušnjo.
Čutil sem se bolj svobodnega, odkar je

ta dogodek prepilil verige, ki so me
vezale na klub. V mojem srcu se je
pojaviła radost in neka hvaležnost do
tega dogodka, ki me je rešil vseh teh
sitnosti in nadlog.

Drugo jutro sem ga srečal na ulici
(kje bi ga pač lažje dobil) in ga po-
šteno prijel radi včerajšnjih dogodkov.
Mislite si. Človek je popolnoma pozabil,
da me je pustil čakati v restavraciji in
odkorakal s svojo izvoljenko, neko pla-
volasko iz Primorja domov. Da se nista
bogve kako dolgočasila, to je pričal ma-
ček, s katerim se je še drugo jutro
vidno boril.

Videl sem, da ne bo z njim mnogo
opraviti, zato sem se omejil samo na
eno vprašanje. Pričakoval sem opravič-
a teh ni bilo.

„Kaj bo sedaj z našim klubom?“

„Kaj? Z našim klubom“, se je raz-
buril. „Ali misliš nadaljevati to budalost
Veš, bodimo odkritostni: bili smo ve-
liki tepci. Veruj mi, taka organizacija
veliko več škodi ko pa koristi. Vse se
nam smeje, vspeha pa itak ne dosežeš.
Edino, kar še zanjaš, to je zasmeš.
Tako neumen pa vendar ne bom in še
pustil smešit. Radi mene se lahko sam

nega duhovnika, na kar mi je odgovoril, da radi tega, ker niso imeli izkaznic. V Dobrli vasi so zaustavili naši orožniki četo volksverovcev ter jih hoteli — po odredbi — aretirati in razorožiti, toda od Nemcev pozvani italijanski kapetan jim tega ni dovolil; zaprosil je le volksverovce prav vljudno, naj kateri hoče, odda njemu orožje, katero jim bo čez tri dni pri italijanskem odseku plebiscitne komisije v Celovcu vrnil. Sedem jih je na to pristalo ter prostovoljno oddalo samokrese, katere je res odnesel s seboj v Celovec.

Take pristnosti so se godile po vseh krajih, a osobito tam, kjer so predsedovali Italijani, po vsem tem lahko razumemo, kako je ta pristranost delovala na glasovalce.

Sedaj pa preidimo na glasovanje samo, na njegove nepravilnosti in na zločube same. Mnogo slučajev je, da je eden in isti glasovalec dobil izkaznice za dve ali celo tri volilne kraje ter tako volil dva- trikrat. Radi tega so tudi tako divjali nemški avtomobili — prevažali so te glasovalce iz ene občine v drugo. Reklo se mi je od verodostojne strani, da je brez znanja naših zastopnikov v komisijah, glasovalo mnogo Nemcev, ki sploh niso imeli na to nikake pravice. Upam, da bo preiskovalna komisija spravila tudi to na dan.

Glasovali pa so tudi — mrtvi, ker so bili vpisani v glasovalne imenike, mesto njih so seveda oddali glasove njihovi sorodniki. Pripovedovali so mi tudi, da je mesto neke žene, ki je na dan plebiscita umrla, došla na glasovališče druga ter v njenem imenu oddala glasovnico.

Najopasnejše za tajnost glasovanja je bil sistem s tiskanimi glasovnicami, ker se je z njim najlažje izigravala tajnost in vršilo kupovanje glasov. Evo, kako! Nemci so dobili že mnogo pred glasovanjem vzorce glasovnic in omotov, v katerih so se glasovnice oddajale ter jih dali v isti obliki kar na veliko tiskati — torej ponarediti. Pretrgali so bele — jugoslovenske — ter jih kuvertirane s celo zeleno — avstrijsko — dali omahljivcem (ljudje brez narodne zavednosti, ki so

Zakaj bi pa ljudstvu vgrabljali ples, edino zabavo, ki ga še ima.

Gledal sem ga in strmel. Kaj takega pa vendar nisem pričakoval. Če mu še kaj govorim, mi nazadnje dokaže, da je ples res koristen in nujno potreben in bogsigavedi kaj še. Ne, kaj takega se mi še ni prigodilo. Pa vendar popustiti nisem hotel tako hitro, če tudi sem bil sam vesel te rešitve. Stvar je postajala tudi meni že preneumna in presmešna.

„Nekdaj pa nisi tako govoril. Protiplesna organizacija je bila tedaj nujno potrebna. Kako se je mogla stvar tako hitro spremeniti?“

„Ah, kaj, nič se ni od tedaj spremenilo, le mi smo se spremenili. Fuius Troes... veš kaj se to pravi po naše? Bili smo tepci, veliki in neumni. Sedaj pa obrosti, moram pogledati k njej. Ti ne veš, kako sladko in zapeljivo ti zna ščebetati. Prava primorska mačica. Rečem ti: na celem Stajerskem ne najdeš takih, o Kranjski pa niti ne govorim. No, pa servus amice, imej se dobro. Klub pa si le izbij iz glave.“

Rekli so jo je mahnil v največji naglici v sosednjo ulico. Gledal sem za njim, dokler ni izginil za ogrom in nisem vedel, ali se hočem jeziti ali smejati. — Končno je zmagalo le zadnje in v dobri volji sem jo mahnil v Centralo na črno.

Povest ni ravno stara, morda le nekaj mesecev, in o njej vedo le nekateri, večinoma prizadeti. Javnosti bo popolnoma neznana in zve šele tem potom, da je obstojal v Mariboru klub antiplegalcev, čigar glavna točka programa je dvigniti moralni nivo našega mesta in čigar geslo je bilo: Boj plesu.

glasovanje izrabili le za momentane koristi, naj jih vržejo v žaro, a one, ki jih bodo dobili od komisije pri glasovanju, naj spravijo v kabini v žep ter naj jih prinesejo cele nazaj nemškemu zapnikom, za kar dobijo nagrado.

Jaz sem izjavil nekim merodajnim osebam, takoj, ko sem zaznal za ta način glasovanja, bojazen, da se bo na ta način zlorabljalo tajnost. Žalostno je, da se z naše strani proti temu sistemu ni protestiralo ter brezpogojno onemogočilo tako glasovanje. Za tajnost glasovanja so bile in bodo vedno ostale najprikladnejše kroglice in mogle bi se bile uporabiti tudi za plebiscit. (Dalje sledi.)

Zunanja in notranja politika.

* **NSS in volitve.** Zadnje nedeljo se je vršil v Mariboru volilni shod NSS. Kot prvi govornik je nastopil Deržič, ki pa je imel zelo slab dan. O programu stranke ni vedel drugega reči kakor:

„Smo socialisti v dejstvu in odgovarjamo na vse: Smo Narodni socialisti.“ Vseh neprilik je kriva vlada in NSS se je ustanovila, da njen poslanec upelje zopet poštenje v javno življenje in v vlado. Ko kritizira postopanje klerikalcev na Koroškem, pravi: kriva je vlada! in si ne upa izreči besede klerikalci. Ko žigosa postopanje (klerikalne) vlade z trboveljsko družbo, ne pove, da so bili udeleženi samo klerikalci. Razumljivo je to, ako pomislimo, da je nastopil na popoldanskem shodu NSS v Rušah — klerikalec, urednik Straže dr. Lenard. Navadna demagogija pa je bila, ko je zahteval enakost, popolno enakost glede plač inteligence in delavstva. — V veliki zadregi je bil najnovejši socialist — dr. Ribar. Brez ovinkov izjavlja, da mu je tesno pri srcu, da skuša rešiti primorsko vprašanje s ceplenjem strank, mesto z združenjem. Odločno sicer trdi, da je rešitev naših zaslužjenih bratov odvisna od tega, da se doseže edinstvena država, resnično ujedinjenje vseh jugoslov. plemen, in da je usoda Primorja zapečaten, ako se uvede federalističen sistem in ostanejo Slovenci zase, torej izolirani — ne pomisli pa pri tej konstataciji, da so za pravo ujedinjenje samo naprednjaki, medtem ko bodo klerikalci v konstituenti glasovali za federalizem. Naravnost zločin nad Primorjem stori tisti, ki jači klerikalne vrste s tem, da cepi in slabi napredne. Da bi to cepitev naprednih vrst, ki je nastala takrat, ko je spremenil Deržič Narodno socialno zvezo, ki je obstajala pod okriljem Demokratske stranke, v politično stranko, da bi to cepitev upravičil, je izustil trditve, da NSS ni izrečno napredna stranka, temveč nadstrankarska, kakor je bila v Trstu. Čudna je ta izjava, a stoji v skladu z dejstvom, da je na popoldanskem shodu že govoril in priporočal NSS — klerikalni duhovnik. Da bi svoje najnovejše tovariše, ki jim z javno izpovedjo nadstrankarstva gotovo ni ustregel, malo potolažil, je zajahal demagoškega osla in trdil, da je tekom svojega bivanja na Dunaju živel bolje in — desetkrat ceneje kakor v Jugoslaviji. V svoji naivnosti seveda ni pomislil, da s takimi pretiranimi trditvami obstoječo nezadovoljnost samo pomnoži in daje orožje v roko tistim protidržavnim elementom zlasti tukaj ob meji, ki rujejo proti Jugoslaviji. Ob koncu svojega govora se zopet dotakne jadranskega vprašanja, ki da bo srečno rešeno samo tedaj, ako nastopijo vsi Jugoslovani

enotno. V smislu te zahteve po enotnem nastopu bi bilo, da nastopijo vsaj vsi napredni Slovenci skupno, ko vendar vemo, da gojijo klerikalci plemensko mržnjo. Toda narodnim socialcem ni do skupnega nastopa, njim je samo do tega, da pride Iv. Deržič v parlament — vse drugo jih malo briga. Kako bo potem Deržič reševal kot divjak primorsko vprašanje, kako uradniško in delavsko vprašanje, o tem še sploh temeljito niso razmišljali.

* **Družbo za izobrazbo žen za žensko volilno pravico.** Društvo za izobrazbo žen in varstvo ženskih pravic je imelo v Beogradu zborovanje, na katerem je gđ. Kastnar govorila o ženski volilni pravici. Shod je soglasno sklenil zahtevati, da se mora ženskam priznati volilna pravica.

* **Zrtve srbske ustaje proti Bolgarom 1. 1917.** Enketna komisija je predložila parlamentu naknadno poročilo o žrtvah za ljudske ustaje proti Bolgarom v letu 1917. Poročilo navaja večje število ubitih Srbov in onih, ki so umrli v internaciji ter število požganih hiš in drugih zgradb. V vranjskem, niškem in topliškem okrožju je bilo pobitih oziroma umrlih v taboriščih 8767 oseb, hiš je bilo požganih 8855, drugih poslopij pa 34.584. Največ oseb je bilo ubitih v topliškem okrožju, kjer znaša njih število 3907.

* **Potek italijansko-avstrijske meje.** Iz deželnega zbora tirolskega se poroča: Mednarodna razmejstvena komisija je določila potek italijansko-avstrijske države meje pri Reschenscheideggu in Sillianu. Razmejstvena komisija se je soglasno izjavila za občinsko mejo med Reschenscheideggu in Naudersu za bodočo državno mejo. Potek meje je pravzaprav malo severneje kot je bilo v paktu označeno. Kot mejo v Pusterski dolini označuje pogodba črto, ki poteka od Marchkinkele proti jugozahodu do vrhunca Helma in preseka Dravo med kraji Winnebach in Arnbach. Razmejstvena komisija je sklenila, da se bo držala te občinske meje, ki odgovarja željam prebivalcev.

* **Južna Rusija monarhija?** V poročilu o političnem položaju Južne Rusije, sporoča „Matin“, da se oglašajo posebno na Krimu glasovi o vzpostavitvi carskega prestola. Kot osebo, ki bi prišla v poštev, se imenuje velikega kneza Mihaela Aleksandroviča, drugega brata ekskralja Nikole. Predsednik Wranglove vlade Krivošin se je izrazil napram nekemu dopisniku „Matina“, da je prepričan, ako bi prišel čas, da se bo ljudska volja izrazila za konstitucijsko monarhijo. Vlada pa ne bo skušala vplivati na ljudsko voljo.

* **Amerika in irsko vprašanje.** Kakor poroča „Matin“ iz New-Yorka, se je izrazil demokratični kandidat Cot pri nekem govoru v New-Yorku v prid irske zadeve in označil, da, ako bi bil izvoljen za predsednika in ako irsko vprašanje ne bi bilo rešeno v prvih mesecih prihodnjega leta, bi on zastavil pri zvezi narodov ves vpliv ameriškega naroda za Irce in bi, ako bi bilo potrebno, tudi javno nastopil za irsko stvar.

Dnevna kronika.

— **Patron svobodnih zakonov.** Med tistimi, katerim dr. Juvan ne privoščil šrehe, so tudi ženske-samice. G. doktor sam živi kot sv. Alojzij in ker do istega vzgleda ne more prisiliti vseh samic, ga skuša izvesti pri samicah. Stoji in sedi namreč na stališču: ako nakazem samici sobo, zahajajo k nji fantje in vzgledi sv. Alojzija. Plavajo

po Dravi. A kakor vsako še tako svitlo solnce, poraja tudi to Alojzijevo solnce svoje temne sence. Tudi g. dr. Juvan je v svoji veliki skrbi za javno moralno nehot postal patron svobodnih zakonov — torej rodi njegova setev ravno nasprotno želez. Događa pa se to na podlagi zakona — prilagoditve obstoječim razmeram in sicer tako-le: Ker samica ne dobi sobe, jo dobi samec, ampak ne kot samec, marveč kot — mož. On se jednostavno priglasi slavnemu stanovanju, uradu kot oženjen in če le mogoče tudi že obdarjen z otroci, ki niso njegovi. Če ne takoj stanovanja, dobi nakazano vsaj kuhinjo. Tak slučaj n. pr. se je zgodil v Strosmajerjevi ulici št. 3. (Sicer je sličnih slučajev več, toda navajamo izrecno tega, ker je posebno značilen za pravo vrednost katoliške morale.) Tu stanuje samica, vzgojena pri nunah in je bila že novicija pri šolskih sestrah v Gradcu. Ne zanima nas, ali spada ta pobožna samica po svojem narodnem prepričanju v mesto ali ne; za nas je samo važno to, da je pobožna in da stanuje v tej hiši in da se je o nastopnem dogodku pritožila že pri vseh oblastih in pri dr. Juvanovem glasilu za javno moralno, „Straži“ — vse brezuspešno. Imela je sobo in kuhinjo ter oboje zamenjala z manjšo sobo na ljubo osmero članski družini. Stanovanj. urad pa je med tem nakazal stanovanje nekemu F., šoferju pri neki nemški tvrdki. Ta F. je prišel z zeno in Sletno deklico in zahteval nakazano mu stanovanje in sicer se je to zgodilo na podlagi računa, da ima ona pobožna samica za 2 metra preveliko sobo. Ker pa je med tem menjala, je osem članska družina to novo stranko poslala k pobožni samici v isti hiši. Usmilila se je žene in otroka ter dovolila, da se nastani v kuhinji, dokler ne dobi primerne stanovanja. Tako vsiljena stranka si postavi v kuhinjo eno posteljo. A ponoči je prišel mož in ena postelja je poslala zakonska postelja, otrok pa je ležal na tleh. In to je šlo naprej noč za nočjo. In bile so zadnje noči, ko je mož grozil, da mora pobožna samica njemu prepustiti sobo, sicer jo vrže ven ali jo ubije. Klici po straži so ostali breuspešni. Edini uspeh pritožb in potov pobožne samice je bil ta, da je dognala, da je žena zakonska polovica ne „moža“ F., ampak reveža, ki leži v bolnici. On je tudi oče deklice, ki se bolj, ko pobožna samica v sobi, studira v kuhinji pod „zakonsko“ posteljo modrost in katoliško moralno patrona svobodnih zakonov.

— **Nemci sami izzivajo.** Nemci so takoj po dogodkih 13. oktobra pričeli sistematično izzivanje s samo nemškimi napisi v izlozih in zlasti s tem, da na slovenska vprašanja kupcev nalašč nemško odgovarjajo. A vrhunec predrznosti pa je dosegel znani prijatelj dr. Mravlagga in drugih mariborskih renegatov, mehanik Dadiou. Ta znani sovražnik Slovencev je dal takoj po izgrelih obesiti v Vetrinjski ulici napis: Auto Station. Obe imeni sta sicer tujki, toda po uporabi se smatrata izrečno kot nemški naslovi. In naše oblasti pustijo to izzivanje povsem kar se je že zgodilo?

— **Sieparije z Amerikanci.** Počnik, ki se je pred kratkim peljal iz Maribora v Gradec, nam sporoča sledeči zanimiv slučaj: V mojem vozu je bilo polno mladih ljudi, največ Slovencev, po izgovoru Ljubljancanov, nekaj pa tudi Hrvatov. Ko smo prišli preko meje, so fantje postali zgovorni. Povedali so, da so namenjeni v Ameriko, da se peljejo do Gradca, kjer čaka najbrže večji transport iz Jugoslavije. Ker so bili, kakor rečeno, še mladi in navidez vojaško obvezni, se mi je čudno zdelo, kako da so dobili dovoljenje za potovanje in to še v Ameriko, ko vendar mi svoje ljudi kličemo od tam nazaj v osvobodeno domovino. In zvedel sem na svoje nemalo začudenje sledečo zgodovino: Res je, veselili smo se i mi svoje nove domovine. Upali smo da bo v novi domovini vse novo, boljše življenje, kot je bilo pod Avstrijo. Toda po 2 letnem čakanju smo uvideli, da je še mnogo slabše in da bo še slabše. Bili smo se avstrijskega militarizma, toda temu so bile že zdavno odpravljene kazni (batine, privezovanje itd.), katerih se moramo v Jugoslaviji še le priučiti. In do

se nam je zagnusilo. Sklenili smo, da jo pobrišemo preko meje. V Ljubljani smo zvedeli za človeka, ki izdaja, kakor bi bil policijski uradnik, potrdila, da ta in ta ni v avstrijski vojni službi. Seveda se taka potrdila ne dobijo zastonj. Jaz sem plačal 15.000 K, a ta drugi je plačal samo 10.000 K. Ko sva dobila dva taka potrdila, so sledili še drugi, ki so hoteli imeti cenejše; oni-le na primer je plačal samo 2000 K. S tem, da smo imeli ta potrdila v rokah, smo imeli tudi dotičnega moža v svoji oblasti. Seveda ne verujemo, da bi bil to res kak policijski ali vojaško-evidenčni uradnik; nabavil si je pač potrebne žige in tako dela dobre kupčije, nam pa je le pomagal. V Ljubljani je zdaj pod jugoslavijo toliko boljše, da se za drag denar vse dobi, samo prave višje treba poznati in pa „znati se mora“. Po zahtevu verodostojnega potnika je izključeno, da bi bili fantje uganjali kako salo. Slično so pripovedovali tudi Hrvatje. Že ugled naših poštenih uradnikov zahteva, da pristojne oblasti v Ljubljani temu slučaju posvetijo primerno pozornost.

— **Kmetijska družba za Slovenijo.** „Kmetovalce“ štev. 19 ima članek glede nabave modre galice, v katerega vsebino se podrobno ne spuščamo, omenimo je zaključek tega članka, kateri se glasi „Kmetijska družba“ je in mora tudi vedno ostati nadstrankarska in delati za slovenske kmetovalce v obče in ne za izrazite strankarje in se s tem popolnoma strinjamo. Citamo malo dalje po isti številki kmetovalca in najdemo v poročilu o seji glavnega odbora sklep, da bosta novo priglase ude kontrolirala g. dr. Verstovšek in g. Cerne. Ker sta oba izrazita SLS, dvomimo o objektivnosti njene kontrole in je ta sklep v popolnem protislovju zgornjim načelom. Ne vemo pa sploh, po kateri omeri kontrolirala ta gospoda člane in ne najdemo tudi nikjer v pravilih te utemeljene. Sploh pa se nam čudno zdi, da da predsedstvo Kmetijske družbe od štajerske zadeve dr. Verstovšku, kateri se o kmetijstvu prav nič ne spozna, v poročila akoravno ima prav odlične kmetovalce — odbornike z Stajerske na razpolago. G. predsednik Kmetijske družbe, to ne kaže nadstrankarski.

— **Ako so detektivni pijani.** Kakor smo se informirali, ta vest izšla v večerajšem „Taborn“, ne odgovarja popolnoma resnici. Ugotavljamo, da je policijskemu uradniku Kovaču padel browning iz žepa, medtem ko je spravljal neki akt. Browning je potem neka oseba iz družbe namenoma skrila, ker se ga je nameravala polastiti, misleč, da g. Kovač tega ne bode opazil. Razumljivo je, da se je g. Kovač radi tega razburil in je zahteval svoj browning nazaj. Začelo se je prerekanje in prepir. Gostje so prišli g. Kovača za vrat, mu raztrgali srajco in ga tolkli po glavi. G. Kovač je, da bi preplašil pretepače, potegnil drugi revolver ter ga repetiral. Gostje so mu ga izbili iz roke, pri čemer se je sprožil. Projektel se je zapil, brez da bi koga ranil, v strop. Policija ni aretirala g. Kovača, ampak ostalo družbo.

— **„28. oktober“.** Klub Čechu v Mariboru priredi v proslavo narodnega praznika v mali dvorani Narodnega doma dne 28. oktobra 1920. ob 20. uri večer akademijo, k kateri uljudno vabi prijatelje češkega naroda.

— **Pričetek šolskega leta 1920-21 na mariborski splošni obrtnonadaljevalni šoli.** Šolsko leto 1920-21 se prične v četrtek, dne 18. novembra t. l.: pouk bo ob nedeljah in četrkih od 8.-12. ure. Vpisovanje se vrši: 3. novembra (stavbne obrti: mizarji, zidarji, kleparji, ključavničarji itd. umetniške obrti: pleskarji, podobarji, knjigovezi, tapetniki itd. ter kem. tehn. obrti: barvarji itd. 4. novembra (meh. tehn. obrti: sodarji, kolarji, urarji, vajenci delavnice juž. žel. itd. ter aprovizacijske obrti: peki, mesarji, gostilničarska obrt, slaščičarji itd.) 5. novembra (oblač. in tekst. obrti: krojači, čevljarji, sedlarji, krznarji itd. ter druge obrti: brivci, vrtnarji itd.) Vsak dan od 18.-19. ure v deški meščanski šoli v Krekovi ulici. Vajenci in vajenke morajo prinesiti k vpisovanju zadnje šolsko iz-

pričevalo (odpustnico) in 20 K. prispevka za šolske potrebe. Vse drugo glede učnih ur, učit. knjig, šolskih prostorov itd. bodo izvedeli vajenci ali pri vpisovanju ali pozneje po posebnem razglasu. Obisk obrtno-nadaljevalne šole je po 3. odstavku § 99 b obrtnega reda za vajence in vajenke obvezen. Delodajalci morajo skrbeti za redni šolski obisk. Proti onim, ki bi te svoje dolžnosti ne storili, se bo postopalo kazenski.

— **Telefonska zveza z Zagrebom.** Direktna telefonska zveza z Zagrebom postaja za Maribor vedno bolj potrebna. Poštna uprava je pripravljena takoj pričeti s tozadevno napeljavo, toda samo pod pogojem, da se za to javi zadostno število interesentov, ki bi bili pripravljeni tudi prispevati primerne svote. Interesenti, ki bi si želeli take direktne zveze se torej naprošajo, da to javijo do 1. oktobra trgovskemu gremiju, obenem z višino svote, katero bi eventualno prispevali.

— **Zvišanje brzojavnih pristojbin.** Z dnem 15. t. m. so se brzojavke za inozemstvo trikratno zvišale, za nujne brzojavke pa se plača trikratne nove pristojbine.

— **Brzojavni promet z Italijo.** Med našo državo in Italijo se je otvoril 9. tm. direktni brzojavni promet. Za vsako besedo stane pristojbina 36 par. Predpisane je, da se šteje pri brzojavnem prometu v inozemstvu ena beseda več, kot jih je v resnici v brzojavki.

— **Vprašanje podržavljenja delavske zavarovalnice v madžarskem parlamentu.** Upravni in dohodni odbor madžarske narodne skupščine je obravnaval v torek v skupni seji predlog ministra za ljudsko dobrodelnost radi podržavljenja delavske zavarovalnice. Ministrski predsednik grof Teleky je predlagal, kakor poročajo listi, da se ta predlož stavi z dnevnega reda, ker se mora narodna skupščina baviti pred vsem z agrarno reformo. Poslanec Kerekes je opomnil, da se o tem načrtu toliko časa ne more obravnavati, dokler se ne zaslisi zastopnike socialne demokracije, oziroma delavstvo. V enakem smislu je govoril tudi poslanec Stefan Barezy (demokrat). Nazadnje se je sprejel predlog ministerstva predsednika, akoravno je minister Bernard temu ugovarjal.

Dne 5. novembra koncertira v Mariboru slavni češki violonist Kocian.

Kultura in umetnost.

— **Torkova repriza „Sen kresne noči“**, se je izvedla z manjšo ubranostjo nego premijera, to pa deloma radi tega, ker so nekateri igralci mislili, da so že dovolj sigurni po premijeri in se jim zato ni treba tako marljivo poprijeti vlog kot v soboto, deloma pa je bil tudi orkester slab. G. kapelniku bi svetovali, naj si oskrbi boljše moči, posebno za pihala. Gledališče je bilo tudi ta večer polno.

— **Jutri, v četrtek** proslavlja naše gledališče obletnico dneva svobode. Ob tej priliki se uprizoni najbolj patrijotično jugoslovensko delo, dramski spev Iva Vojnovića „Smrt majke Jugovića“ iz lanskega repertoira. „Smrt majke Jugovića“, ki se igra v originalu, se ponovi z ozirom na ta veliki narodni praznik in gre tedaj edinkrat v tej sezoni preko našega odra. Naj se v četrtek ne zamudi dati duska občutku priborjene svobode ter obenem videti najboljšo delo lanske sezone. — V soboto prva opereta v sezoni „Ples v operi“.

— **Klavdija Isačenko**, slavna ruska plastična balerina, o kateri smo poročali že včeraj, nastopi v Mariboru dne 3. novembra zvečer v veliki Götzovi dvorani. Predprodaja vstopnic pri g. Z. Brišnik, Slovenska ulica.

— **Podpore „Glasbeni Matici“.** „Drava“, lesotrna in industrijska družba daje tukajšnji Glasbeni Matici redno mesečno podporo 500 kron poleg že dane ustanovnine. Prva mariborska tovarna mila pa je naklonila enkratno zadatno podporo 600 K in vstopila kot ustanovnica z zneskom 400 K. Obema podjet-

ma se odbor Glasbene Matice najiskrenejše zahvaljuje za velikodušna darila in s tem tudi za pripoznanje potrebe obstoja tega v Mariboru prepotrebne, na glasbenem polju edinega kulturnega zavoda. Želeli bi bilo, da se tudi druga podjetja, gg. trgovci, obrtniki in sploh premožnejši sloji spomnijo z blagohotnimi darili tega zavoda, katerega obstoj je odvisen ponajveč od naklonil, udnin in podpor privravnikov. — Glasbena Matica ima sedaj ravnatelja in še 9 učnih moči, med temi sedem absolventov konservatorija in dva učitelja, same prvovrstne moči, kateri poučujejo glasbo na glasovir, gosli, čelo, harfo, kontrabas, na vsa pihala, poučujejo dalje solopetje, mladinsko petje, glasbeno teorijo, harmonijo. Matica ima dalje prvovrsten, močan možki in ženski zbor, orkester in goji komorno glasbo. Učencev je že sedaj početkom leta 260, kar dovoljno priča skrajno potrebo glasbene šole. Učnina za instrumente znaša mesečno 40 K ozirom 60 K za dvakratni pouk na teden, vsakokrat po 20 oziroma 30 minut, za solopetje 90 K, za mladinsko petje 6 K, za pouk v glasbeni teoriji 12 K in harmoniji 12 K mesečno. — Ker se priglašalo veliko število nadarjenih učencev revnih slojev, ki ne morejo plačevati sami učnin, a Glasb. Matica radi velikih stroškov ne more pouka dajati velikemu številu učencev brezplačno, omogočijo darovani prispevki poleg obstoja zavoda tudi revnim, nadarjenim učencem pouk v glasbi. Sprejemajo se učenci vsaki dan razen nedelj in praznikov od 16.—19. ure popoldne v prostorih nad Götzovo dvorano, III. nadstr., na Aleksandrovi cesti, brez razlike narodnosti.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V sredo 27.: „Marija Magdalena“, Ab. C—4.
V četrtek 28.: „Smrt majke Jugovića“, Slav. nosta predstava v proslavo obletnice dneva svobode. Izv. abon.

V petek 29.: Zaprt.
V soboto 30.: „Ples v operi“. Prva opereta v sezoni. Izv. abon.

V nedeljo 31.: Popoldan ob 15.: „Spanska muha“. Zvečer ob pol 20.: „Brat Martin“. Izv. abonem.

V sredo je zadnja uprizonitev „Marije Magdalene“, v četrtek pa proslavlja naše gledališče obletnico dneva svobode, za kateri večer se je določila uprizonitev največjega jugoslovanskega dramskega speva „Smrt majke Jugovića“, ki se bo igral edinkrat v tej sezoni.

Najnovejša poročila.

Pred državljansko vojno v Italiji.

Pariz, 26. oktobra. Kljub raznim dementijem, se vendar pripravljajo v Italiji za najbližje dni zelo resni dogodki. — Na eni strani se pripravljajo nacijsalisti na puč, ki naj bi vrgel sedanjo vladu s kraljem vred ter vzpostavil nacijsalistično-vojaško republiko, na drugi strani pa nameravajo v istem času socialisti oklicati sovjete ter diktaturo proletarijata. Vlada je ukrenila obojestransko primerne ukrepe. Vladni zrakoplovci so dobili nalog, da sestrelijo D'Annunzia, v slučaju, da bi se res v aeroplanu skušal približati Rimu.

Razcepitev srbskih komunistov.

Beograd, 26. oktobra. Komunisti v Beogradu in temu primerno tudi drugod v Srbiji so se razcepili v dve skupini, od katerih ena je zadelavstvo diktaturo, drugi pa proti njej. Tako sta nastali sedaj tudi med tretjo internacionalo dve frakciji.

Financijski polom sovjetske Rusije.

Pariz, 26. oktobra. Preko Stockholma se poroča iz Moskve: Deficit sovjetske Rusije znaša od novega leta do 1. oktobra sto milijard rubljev.

Po smrti coorkšega župana.

DKU London, 26. oktobra. (Reuter.) Ko je irsko ljudstvo izvedelo o smrti

coorkšega župana, je bilo skrajno razburjeno. V Coorku nosi na tisoče ljudi žalovalne trakove. V Belfastu je došlo do novih nemirov.

DKU Pariz, 26. oktobra. (Wolf.) Po londonski vesti „Matina se nahaja v coorkškem zaporu še 9 sinfajnovcev, ki stradajo že 77 dni. Razen coorkškega župana je umrl včeraj tudi še neki drugi sinfajnovec.

DKU Amsterdam, 26. oktobra. (Reuter.) V grofiji Sligo je napadlo 10 oboroženih mož 8 policistov. En seržant in dva policista sta bila ustreljena, trije policisti pa ranjeni.

DKU Amsterdam, 26. oktobra. (Reuter.) Radi smrti Mac Swyneja žaluje celo mesto Dublin.

Jugoslavija smatra črnogorsko vprašanje za definitivno rešeno.

DKU Milan, 26. oktobra. „Popolo d'Italia“ izve iz gotovih virov, da je jugoslovanska vlada sporočila Italiji, da ne namerava pri pogajanjih razpravljati o črnogorskem vprašanju, ker smatra s priklopitvijo Crnogore Jugoslaviji to vprašanje kot rešeno. Tudi o albanskem vprašanju je izrazila beogradska vlada svoja mnenja. Prošnja tiranske vlade, da se ji dovoli udeležiti pogajanj, ali da vsaj izrazi svoje stališče o njih, je bila odklonjena.

Poljski D'Anunzio.

DKU Kovno, 26. oktobra. Verodostojne vesti sporočajo, da dobiva general Celigowski, ki je zasedel Vilno neprenehoma ojačenja. Dosedaj ima že na razpolago 7 divizij. Vporablja se tudi že novi oklopni vlaki z brzostrelnimi topovi.

Nemška municija za Litvince.

DKU Pariz, 26. okt. Francoski listi poročajo, da je vojaška komisija zveze narodov zaplenila 18. okt. na Litvinskem vlak, ki je vseboval nemško municijo, namenjeno Litvincem.

Lehoslovaški proračun.

LDU Praga, 26. oktobra. (CTU) Proračun za leto 1921 vsebuje 14.404.374.650 K vseh izdatkov. Od teh je 9.172.265.939 K rednih in 4.232.108.713 K izrednih izdatkov. Prejemki znašajo: 14.107.979.550 K, od teh redni 12.057.436.370 K in izredni 2.050.543.180 K. Investicijski program zahteva 3.052.600.000 K.

Boljševiška nevarnost v Nemčiji.

DKU London, 26. oktobra. (Wolf.) „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ piše v članku, ki nosi naslov „Boljševiška nevarnost“, da se bo komunizem radi priklopitve večine nemških samostojnih socialnih demokratov k moskovski internacionali med delavstvom zelo utrdil. Nemški narod vedno bolj dvomi, da bi se mogel izkopati iz vojnih grozot. Kako naj bi bilo tudi drugače, ko more Nemčija premog, ki ga mora oddati Franciji in Belgiji v velikih množinah, zopet kupiti za drag denar; veliki del najboljših živine, ki jo je morala oddati, se je poklalo na Francoskem in v Belgiji, vseeno pa se še zahteva 800.000 molznih krav. Kako deluje, ako vidi, da se v glasovalnih ozemljih na vzhodu in zahodu oskrni narodni čut; ako se zahteva izpolnitev pogodbe v Versaillesu, katerega pa ne izpolnjuje nobeden zmagovalcev. Razumljivo je, da se s tako politiko ubija veselje do dela in do vztrajnosti, ko bi se moralo zatirati te boljševiške pojave, ki ne prihajajo od zunaj, ampak se pojavljajo sami v ljudski masi.

Naknadne občinske volitve v Skoplju.

LDU Beograd, 25. oktobra. Listi poročajo iz Skoplja, da je komunistični kandidat Kosta Stepanović dobil pri ponovnih volitvah 400 glasov več kakor skupna kandidata demokratov in radikalcev.

Velika kavarna! V četrtek 28. t. m. zopet odprta! Vojaški koncert!

Sokolstvo.

O Sokol v Mariboru priredi v ponedeljek, dne 1. novembra, t. j. dopoldne ob 10. uri v mali dvorani Narodnega doma za članstvo in naraščaj predavanja o Sokolstvu na Koroškem ob priliki plebiscita.

Sport.

Hertha: Maribor 1:1 (0:1). V nedeljo odigrana prvenstvena tekma je nudila zelo lepo igro. V ostrem tempu se menjajoči napadi so pričali takoj v začetku o dobri napadalni črti »Maribora«, ki je polagoma prehajal v lahko premoč. V polčasu je vodil igro »Maribor« 1:0. V drugi polovici je napela očividno »Hertha« vse sile, da popravi rezultat, kar se ji je pa vsled dobre sestave »Maribora« le deloma posrečilo. Tu pa tam so kazali modri veliko premoč, katero je pa obrana črni sigurno parirala. »Hertha« je dosegla goal ter ostala še nadalje v premoči. Posebno požrtvovalno so igrali pri »Herthi« gg. Stauber in Vogrinec ter desno krilo. Pri »Mariboru« je bila, posebno v prvi polovici, zelo dobra napadalna črta, ki so jo prevzeli gojenci vojaške realke, kar priča o lepi sportni vzgoji, ki jo nudi šola pod vodstvom za slovenski sport veleza-sluznega g. polkovnika Jakovljeviča. Lepo so reševali svojo nalogo tudi g. Vauda, Skrabar ml. in do sedaj najboljši vratar »Maribora«, g. Turk. Kot sodnik je fungiral g. Beletto iz Ljubljane. Občinstva je bilo precej. Š.

Gospodarstvo, trgovina.

Nemčija noče izročiti živine. Glede antantne zahteve po oddaji 800 000 molznih krav, je izročila nemška vlada izjavo, da ta zahteva onemogočuje obnovo ne samo z ozirom na glad med nemškim prebivalstvom, nego ogroža tudi njegovo delazmočnost, ker itak vlada veliko pomanjkanje mesa, masti in loja ter na njo Nemčija nikakor ne more pristati.

Razno in humor.

Ubogi „berač“. V pariški sirotišnici je umrl te dni neki Antoine Girande. Ko so brskali med njegovo zapuščino, so našli med starimi cunjami v denariu in vrednostnih papirjih „malenkostno“ svoto — 850 000 frankov. Girande je bil pred 20 leti delavec in se je, ker je postal vsled nesreče hrom, posvetil beračenju. Živel je borno življenje, hodil strgan okrog in si ni privoščil najmanjše ugodnosti. Ker ni zapustil nikakega testamenta, je vodstvo sirotišnice razdelilo ta denar med mestne reveže.

Moč sugestije. Znano je, da so indijski fakirji izredno dobri hipnotizerji in lahko sugerirajo tudi veliki mase ljudstva. Neki jurist, ki je služil za časa vojne v angleški armadi, pripoveduje nastopen dogodek: Indijski fakir, ki je gostoval v Londonu, je označil po časopisju, da hoče prihodnji dan prirediti v londonski okolici brezplačno predstavo. Na omenjeni prostor je došlo nad 150 000 ljudi. Tedaj je fakir ovil dolgo vrvo v kolobar ter jo zagnal v zrak; zdelo se je, kakor da bi se v nevidni višini potrdila. Nato je prijel fakir malo, približno 5 letno deklco ter pričel z njo plezati po vrvi. Po preteku četrte ure je splezal tako visoko, da je bilo videti od njega samo malo neznačno plitico. Čez nekaj časa je videlo ljudstvo padati neki predmet. Lasje so se jim dvigali groze, ko so videli, da je padla na prostor, odkoder se je dvignil fakir, odsekana roka tega otroka. Zatem je padla glava in drugi odsekani deli trupla. Ko so bili vsi deli na zemlji, je fakir splezal zopet navzdol, sestavljal zopet vse telo in deklca je zopet oživela. Neki operater ki je filmoval ves prizor, ter skušal doma razviti film, ni našel pa na filmu — nič.

Plen Nemčije leta 1870-71. Zastave ki so jih Nemci zaplenili leta 1870-71, so bile v nedeljo zopet prenašene v Pariz.

— Nova centrifugalna puška. Newyorški advokat Eward S. Moore, preje major in član njujerske narodne straže, je iznašal malo pred preobratom strojnico, ki je v stanu da izstrelji do dvatisoč krogelj v minuti. Posebna prednost te strojnice je, da deluje brez smodnika in je popolnoma neslišna. Krogle meče ta puška na podlagi centrifugalne ali sredobežne sile. Priprava sestoji iz vodoravno ležečega kolesa, ki se vrti z velikansko naglico — obrne se desetstokrat v vsaki minuti. Hitrost je tako velikanska, da se zdi človeku, kakor da bi kolo mirovalo. Kolo žene majhen električen motor. Rob kolesa je votel in podoben gladki cevi. V sredo kolesa se vsipljejo avtomatično kroglice, kakor žito v mlin. Sredobežna sila poženo te kroglice takoj v notranjost votlega roba ter jih suče tam z isto hitrostjo kot kolo samo. Na določenem mestu letijo potem kroglice, gnane od sredobežne sile, s strašno močjo v velike daljave. Poskusi so se izvršili obnesli. Kot pest debolo hrastovo tarčo so kroglice razcefrale v najkrajšem času. Kakšno strašno orožje bi bilo to, ako bi se stroj zvečalo in bi bile kroglice velike kot jakolka. Par takih sirojinic bi zadostovalo, da uniči v par minutah cele bataljone.

Širite naš list!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Operater za kurja očesa in maser se slav. občinstvu priporoča. Ivan Eder. Loška ulica št. 5-1. 687

100 kron tistemu, ki mi do 1. novembra preskrbi mebljovano sobo ali kabinet v bližini realke. Ponudbe pod »Stalno nameščen« v anon. čni ekspediciji »Triglave«, Slovenska ulica 15. 688

Meblovana soba se išče. Ponudbe na upravo lista.

Postelja z našo omario, zavese iz čipk, stolice, prevleke za perjanke, posteljna pregrinjala, otroški voziček ter vsakovrstne slike ročnega dela, vse lepo se po ceni prodaja. Glavni trg 18-II, vrata 7. 690

Spalna soba iz trdega lesa se prodaja. Slovenska ulica (Burggasse) št. 5. 689

Posestvo v bližini Maribora, ob železnici, takoj za prodajo. 17 oratov, vinograd, sadonosnik, polja in gozd. Kje nove g. Rajh, Bistrica pri Mariboru. 682 3-3

Moderni plašč za moške in ženske perilo se prodaja. Krčevina 47, I. nadst. 681

Salonska suknja (črna) se prodaja. Slovenska ulica 15 (Sušnik). 684

Finl tak-čevlji 42, ter drugi moški čevlji (42), tako tepe moške obleke in povrsniki (srednja postava), lepi klobuki in kravate, polirana kredenca z mramornato ploščo in velika Marijina podoba se prodaja. Vrazova ulica št. 6, II. nadst., desno. 684

Lepe pohištvo na prodaj!

Postelje, omara, ponočna omara, veliko stojče zrcalo, stojalo za linije, žimnice, mize, salonska garnitura. Kupci naj se oglašajo med 15. in 17. uro v Krčevini, Badlova ulica št. 15 (pod Kalvarijo). 678 3-3

Svoji k svojim!

Spomnite se Vaših rajnkih!

Lepe železne nagrobne križe od K 160— do 550— in nagrobne svetilke od K 80— do 200— ima v zalogi domača tiskarna Pinter & Lenard, železnina v Mariboru, Aleksandrova c. 32—34. 646 3-3

Razglas.

Ustmena licitacija za dobavo 5000 m³ trdih drv za garnizon Maribor proti položiti kaucije 10% vrednosti se vrši dne 6. novembra 1920 ob 10. uri dopoldne pri Mariborski pukov. okružni komandi v Mariboru.

Interesentom leže tozadevni pogoji pri gornji komandi (Dravska vojašnica soba 28) na vpogled.

IVAN KRAVOS, MARIBOR
Trgovina in zaloga: Sedlarska delavnica:
ALEKSANDROVA CESTA št. 18. KOROŠKA CESTA št. 19.
Sedlarski, kermenski in torbarski izdelki: Različne opreme za konic, torbice za potovanje, nahrbtniki, dokolenice (gamase) iz usnja itd., kakor tudi v to stroko spadajoče prtilnine. — Niklati okovi (garanture) za opreme. — GONILNI JERMEJI za stroje iz la. usnja v raznih širinah v zalogi. Stivali in vezalni jermeni. — Pošrežba točna in solidna! 681 3-2

Zamenjam takoj

prijazno stanovanje zraven kavarne »Promenada«, obstoječe iz 2 sob in pritliklin s stanovanjem z 2 ali 3 sobami in pritliklinami v mestu.

Selitvene stroške sem pripravljen povrniti.
Pismene ponudbe na poštni predal 18 v Mariboru. 685 5-2

Govorite povsod slovenski!

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spaln in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. Izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Stemškov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame
vsako vrsto straženja v mestu, na kolo-dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Polasnila v pisarni: Pri-staniška ulica 2.

„PANONIJA“

v Ptaju izdeluje po konkurenčnih cenah z modernimi ameriškimi stroji vseh vrst vijaka, dele strojev in aparatov, vrši popravila teh ter dobavi iz inozemstva industrijske izdelke. 666 4-1

Širite povsod naš list!

Pohištvo!

Tovarna in zaloga Koroška cesta 46—53

Peter Hochegger in drugovi

priporočajo

svojo bogato zalogo kompletnih spalnih sob, kuhinjske opreme iz mehkega in trdega lesa, kakor posamezne dele po znižanih cenah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Bel. glavica z rezerv. zakladi okrog 50 mil. kron

CENTRALA V LJUBLJANI

Bel. glavica z rezerv. zakladi okrog 50 mil. kron

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Ptuj.

Ostretuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrt odstotkov dolihi.
Ker ne izdaja devize, valute, vrednostne papirje itd., skontira monice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čez, nakazuje in kredituje.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predjme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.